

Володимир Аренев

А 80 Музиканти. Четвертий дарунок [Текст] : повість / Володимир Аренев. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2025. — 104 с.

ISBN 978-966-448-449-4

Вони приходять, коли на них не чекають. Деякі кажуть, зустріти їх — на щастя. Інші радять уникати будь-яких контактів із цими трьома. Повнуватий рудий кіт. Чорний незрячий нью-фаундленд. Крихітна сова, яка майже ніколи не спить.

Чому їх називають Музикантами? Що змушує цих трьох мандрувати разом? Куди вони прямують? Невідомо! Але сюжети давніх українських легенд і казок оживають навколо них — і оповідають про те, що стосується кожного з нас тут і зараз.

Цього разу Музиканти отримують вигідну пропозицію: перебути у теплі та затишку найдовшу і найнебезпечнішу ніч року. А водночас — побути на чатах у одному дуже особливому місці. Здавалося б, що може піти не так?..

УДК 821.161.2-31

© Володимир Аренев, текст, 2025
© Дмитро Кривonos, ілюстрації, 2025
© Видавництво Старого Лева, 2025

Усі права застережено

ISBN 978-966-448-449-4

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ,

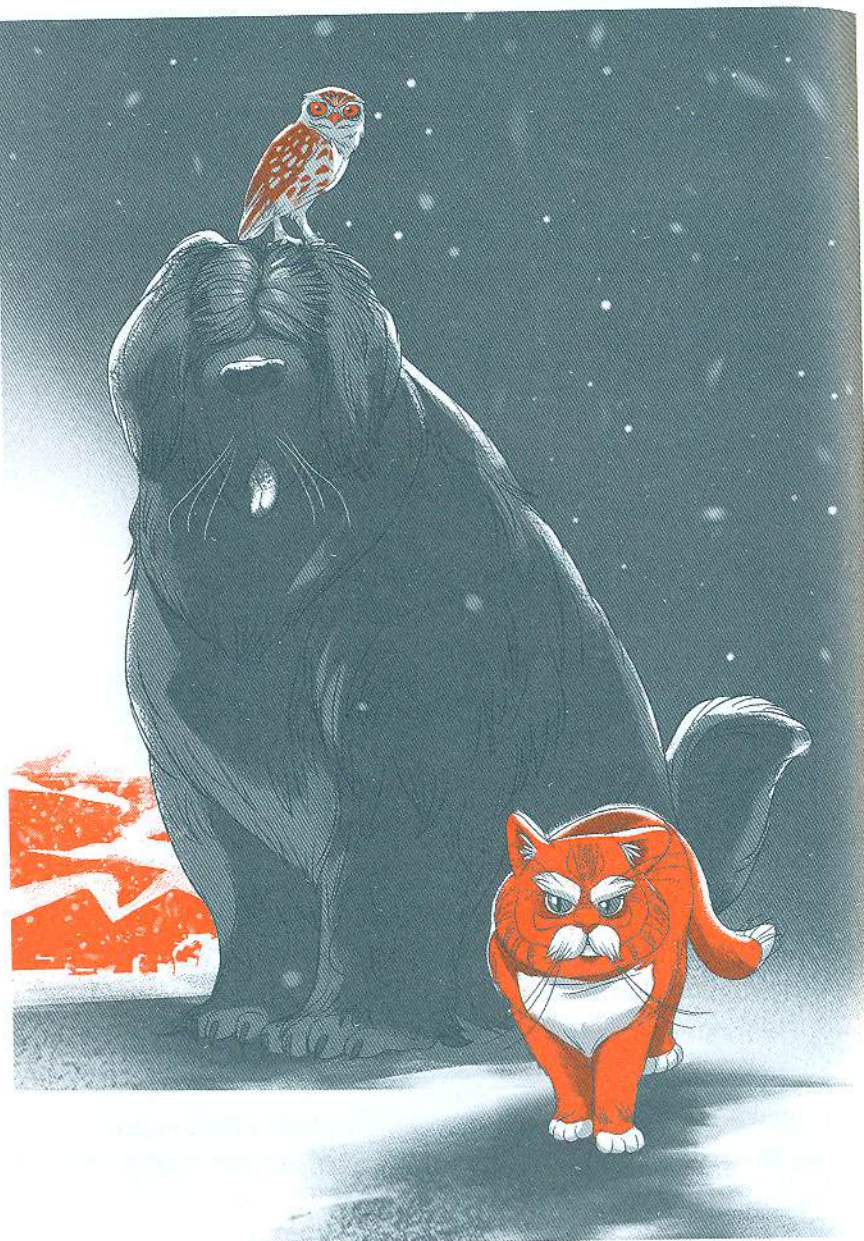
в якому нам нагадують,
що зло ніколи не спить

Падав сніг
На поріг,
Кіт зліпив
Собі пиріг...

Платон Воронько

Цьогоріч усе було не так. Сніг не падав — ані на дахи, ані на поріг. Замість нього сипався дрібний дощ, і троє Музикантів знову не мали прихистку, а про жодні пиріги не йшлося й поготів!..

— От вона, людська невдячність, — зітхнув Рудий. — Пісеньки співають, святкують день народження свого Спасителя. Згадують про пастирів і трьох царів-чаклунів. А хто привітав Спасителя першою піснею, — забули!

Він смикнув вухом і вкотре огледів вузьку порожню вулицю.

Находила ніч, однак ліхтарі не світилися, та й у вікнах горіли лише свічки й лампи.

Темрява поволі заливала місто — густа, прадавня. Навіть котячий зір був безсилий проти неї.

Цієї зими так було всюди, навіть коли вони переправилися через Дніпро. Мавра й Ніксу темрява, звісно, не лякала — та чого чекати від незрячого ньюфа і сичуні?..

Але їм вистачало розуму погоджуватися із Рудим й міста за можливості оминати. Якщо ж Музиканти лишалися десь на ніч — намагалися знайти прихисток до того, як почне вечоріти.

Досі їм це вдавалося.

— Печера, — сказав Мавр.

— Я би волів дотримуватися певних стандартів, мій друже. Тобто, якщо Нікса не відшукає нам чогось затишнішого, нам, може, й доведеться...

Мавр басовито гавкнув.

— Спаситель народився у печері. Туди в негоду заганяли худобу. Там були віслюки, верблюди, може, барани та вівці. І, звісно ж, собаки, які дозирали за худобою. Але коти?..

— Коти, звісно ж, не приглядали. Але царі-чаклунки принесли із собою дарунки: золото, ладан, смирну...

— Аби золото заслїпило переслідувачів, ладан збив їх зі слїду, а смирна вдихнула в серця втікачів завзя-тя. Це кожен знає.

— Мені йдеться про четвертий дарунок, мій поквапливий друже. Той, що коштовніший за золото, ладан, смирну. Його передала жриця, яка служила доньці сонячного Ра, триєдиній переможиці Апіса, — Баст Левородній.

Мавр глузливо чмихнув.

— Мабуть, це була жриця-довгожителька. Бо ж у часи Спасителя люди вже не пам'ятали богів, яким молилися фараони. Та й про самих фараонів забули.

— Пам'ять людей плінна, непевна — і в тому прокляття й дарунок їхній. Але моє плем'я за всі ці віки не забуло потаємне ім'я кішечки, що її принесли тоді царі-чаклуни. Це ж вона промуркотіла Спасителю першу вітальну пісню. Вона розділила з ним перший сон на цій землі, а згодом помандрувала разом зі святою родиною — так, друже мій, до Єгипту, — і це не випадково. Саме для неї Андрій ловив окунчиків, а Мартин, аби не збудити її, відкрояв шмат свого плаща.

— Святий Мартин поділився своїм плащем не з кішкою, а з бідняком-сіромахою — і кількома століттями пізніше.

— У достойників завжди з'являються наслідувачі. І хоч мало коли вони здатні сягнути тих самих вершин,

будь-яка спроба заслуговує на схвалення. Жодного осуду з мого боку. Жодного. Я лиш хочу зауважити, що саме кішка зустріла Спасителя у цьому світі — у печері, де всі ховалися від негоди. І саме кішка попрощалася з ним біля іншої печери, куди зайти вже не змогла. Та чи хтось на землі пам'ятає про неї? Чи хтось шанує її — себто наше — плем'я?..

— Ми, — промовив чужий голос у них за спиною. — Ми пам'ятаємо.

Рудий із Мавром обернулися — не так перелякані, як здивовані, що хтось підійшов до них непоміченим.

У темряві стояло восьмеро собак. Більшість не породистих — і напевно всі безхатченки. Доц стівав по їхніх спинах і боках, по брудній шерсті, по шрамах.

— Браття, — промовив Мавр. Він дивився просто на них незрячими очима — і часом Рудого лякала ця його безпомильність. — Ми не шукаємо жодних ускладнень, лише прихисток на день-два. Чи не порадите?..

— Порадимо, — сказала худа брунатна дворняга. Серед її предків напевно були німецькі вівчарки. Серед дуже віддалених предків. — Порадимо, бо знаємо і шануємо давні звичаї. Забирайтесь геть із міста. І чимскоріш.

Рудий широко позіхнув. Спитав байдужо:

— Це погроза?

— Це порада. Ви Музиканти, еге ж? Ми чули про вас.

— Укотре впевнююся, що наша слава...

— Ми чули, — спокійно додала брунатна дворняга, — що де ви, там і халепа.

— ...зростає на чутках. Причому безпідставних. Прикра поквалпивість у висновках, зроблених на підставі кількох випадкових збігів.

— Нам тут не потрібні збіги. Особливо цієї ночі. Тож дочекайтесь своєї подружки — і покваптесь, аби уникнути зайвих прикращів.

Рудий відчув, як десь під серцем пробруньковується наступне питання. Уточнювальне «а що буде, як».

Знав, що слід промовчати, але й знав, що не стримається. Надто паскудними були останні дні.

Саме цієї миті над їхніми головами безшелесно промайнула тінь — і на плечі Мавру сіла крихітна сова.

— От і я! — Вона потопталась по чорному хутру ньюфа, додала: — Вшиваймося звідси. Ці посполиті правду кажуть.

— Ніксо, ти щось бачила?

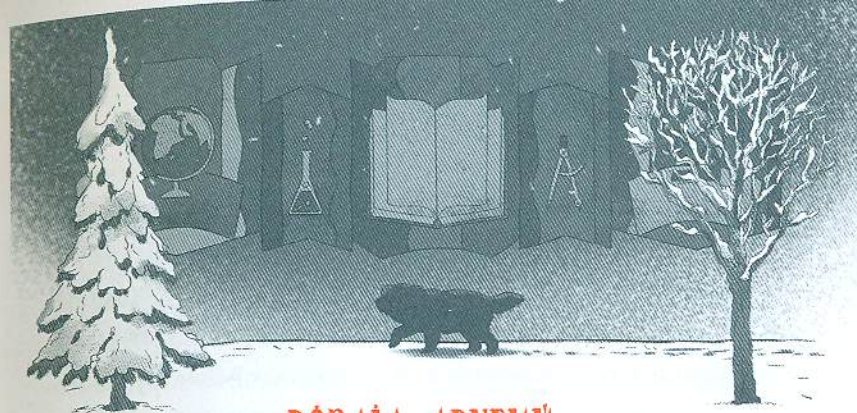
Сичуня повернула голову до Рудого, блимнула очима.

— Просто знаю.

— Ходімо, — погодився Мавр. — Знайдемо собі де переночувати й за містом. Свято ж, злі сили приспані.

— Зло ніколи не спить, — відрубав Рудий.

Він зістрибнув із лавки і, не озираючись, рушив уперед. Не хотів давати привід для зловтіхи тим вісьмом порадникам.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ,

у якому Музиканти отримують
спокусливу пропозицію

Ой як то було та з первовіку,
Йа з первовіку аж до кінця світу.
Ясний місяць каже, нема понад мене,
Дробен дощик каже, нема понад мене,
Ясне сонце каже, нема понад мене.
Як я зійду темної ночі опівночі,
Втішиться усяка звірка в лісі,
Всяка звірка в лісі і гість у дорозі.

Коли опинилися за квартал від зупинки, Рудий сказав:

— Добре підіграла, Ніксо. Вони напевно повірили.
А тепер кажи, куди нам. Сподіваюся, це буде щось за-
тишніше за, гм, печеру.

Нікса пхикнула:

— Й не думала нікому підігравати!